

5- Bir incir tohumunu tavırdan tavıra hıfzeden, devirden devire himaye eden, inhilalden vikaye eden...

İ'lem eyyühe'l-aziz! Bir incir tohumunu tavırdan tavıra hıfzeden, devirden devire himaye eden, inhilalden vikaye eden ve o tohumda incir ağacının teşkilatına lâzım olan esasları kemal-i ihtimam ile muhafaza eden, elbette ve elbette, halife-i arz unvanını alan nev-i beşerin a'malini ihmal etmez, hıfzeder.

Bir incir tohumunu tavırdan tavıra hıfzeden,

“Tavırdan tavıra” demek, bir hâlden başka bir hâle geçerken demektir. İncir tohumu önce kuru bir çekirdek hâlindedir. Sonra toprağa düşer, ıslanır, kabuğu yumuşar, çatlar, filiz verir, kök salar, gövdeye yürür, yaprak açar, sonra ağaç olur. İşte bütün bu değişimlerde, o tohumun içindeki incir ağacı programı bozulmadan muhafaza edilir. Tohum şekil değiştirir; fakat içindeki kaderî plan kaybolmaz.

Devirden devire himaye eden,

“Devirden devire” ifadesi, zamanların değişmesine rağmen korumak demektir. Tohum bazen kışın soğuğuna, bazen yazın sıcağına, bazen toprağın karanlığına, bazen yağmurun ve rüzgârın tesirine maruz kalır. Fakat Cenab-ı Hak onu her devrede himaye eder. Bir zaman çekirdek olarak saklar, bir zaman filiz olarak büyütür, bir zaman fidan olarak besler, bir zaman ağaç olarak meyveye hazırlar.

İnhilalden vikaye eden

“İnhilal”, dağılmak, çözülmek, bozulmak demektir. “Vikaye” ise korumaktır. Yani Allah o küçücük tohumu, tamamen çözülp kaybolmaktan korur. Tohum toprağın içinde çürür gibi

görünür; fakat aslında yok olmaz. Onun maddî kabuğu parçalanırken içindeki hayat programı korunur ve yeni bir hayata kapı açılır. Demek o bozulma, hakikatte yok oluş değil; yeni bir yaratılışa geçiştir.

ve o tohumda incir ağacının teşkilatına lâzım olan esasları kemal-i ihtimam ile muhafaza eden,

Bir incir tohumu içinde açıkça ağaç yoktur, dal yoktur, yaprak yoktur, incir meyvesi yoktur. Fakat o tohumda bunların hepsinin esasları, planı ve programı vardır. Kök nereden çıkacak, gövde nasıl yükselecek, dallar nasıl ayrılacak, yaprak hangi şekli alacak, meyve hangi tat ve kokuyla yaratılacak; bütün bunlar o küçücük çekirdekte kaderî bir fihriste gibi saklanmıştır.

“Kemal-i İhtimam ile Muhafaza Eden”

“Kemal-i ihtimam” büyük bir dikkat, tam bir özen ve kusursuz bir itina demektir. Allah bir incir tohumunu gelişigüzel korumaz. Onu öyle bir ihtimamla muhafaza eder ki, o çekirdekten elma ağacı değil, armut ağacı değil, yine incir ağacı çıkar. Her şey ölçüsüyle, vaktiyle, şekliyle ve hikmetiyle yaratılır. Bu da kör tabiatın değil, ilim, irade, kudret ve hikmet sahibi bir Sâni’-i Hakîm’in işidir.

Elbette ve elbette, halife-i arz unvanını alan nev-i beşerin a’malini ihmal etmez, hıfzeder.

Üstadımız burada kuvvetli bir neticeye varıyor. Madem Allah, küçücük bir incir tohumunun içindeki ağacı böyle muhafaza ediyor; elbette insanın amellerini de muhafaza eder.

Çünkü insan, bir çekirdekten daha kıymetsiz değildir. Bilakis insan, akıl sahibidir, irade sahibidir, iman ve küfür arasında tercihle mükelleftir, iyilik ve kötülük yapabilecek bir mahiyettedir. Böyle bir varlığın amellerinin kaybolması, hikmete uygun değildir.

Bir tohumu ihmal etmeyen Allah’ın, insanın hesabını ihmal edeceğini sanmak aklın iflasıdır.

“Halife-i Arz Unvanını Alan Nev-i Beşer”

İnsan, yeryüzünde Allah’ın emirlerine muhatap kılınmış, mahlûkata nezaret edebilecek kabiliyette yaratılmış, emanet-i kübrayı yüklenmiş bir varlıktır. Dağların, taşların, ağaçların taşıyamadığı büyük sorumluluğu insan yüklenmiştir. Öyleyse bir incir çekirdeğinin geleceğini muhafaza eden Allah, insanın secdesini, duasını, hizmetini, günahını, sevabını, niyetini ve

tercihlerini elbette muhafaza eder.

Küçüğü böyle muhafaza eden Allah, büyüğü hiç ihmal eder mi? Tohumlar baharı beklediği gibi; amellerde ahireti bekler.

Ameller de Çekirdek Gibidir

İnsanın dünyadaki amelleri de ahirette açılacak manevî çekirdekler hükmündedir. İnsanın dünyada yaptığı her amel, dış görünüşü itibarıyla küçük olabilir; fakat içinde ahirette açılacak büyük bir netice saklar. Nasıl küçücük bir incir çekirdeğinin içinde koca bir incir ağacının programı gizlenmişse, insanın bir secdesinde, bir duasında, bir sadakasından, bir sabrında da ahirette ortaya çıkacak nuranî neticeler gizlidir.

Tohum toprağa atıldığı zaman kaybolmuş gibi olur. Fakat bahar gelince o tohum çatlar, filiz verir, ağaç olur, meyve verir. **Aynen öyle de insanın amelleri de haşrin baharında açılır.** Dünyada küçük görünen bir iyilik, ahirette büyük bir mükâfat olarak karşısına çıkar. Küçük bir sabır, büyük bir dereceye; gizli bir dua, büyük bir rahmete; ihlaslı bir hizmet, cennet meyvesine dönüşebilir.

Sevap da Günah da Çekirdektir

Bu temsil sadece iyi ameller için değil, kötü ameller için de geçerlidir. Bir günah dünyada küçük görünür, gizli kalır, unutulur zannedilir. Fakat tövbe edilmezse o günah da ahirette acı bir meyve verecek kötü bir çekirdek hükmüne geçer. Demek insan dünyada ne ekiyorsa, ahirette onun mahsulünü görecektir.

İnsanın amelleri dünya toprağına atılmış çekirdekler gibidir. Namaz bir nur çekirdeği, sadaka bir rahmet çekirdeği, sabır bir derece çekirdeği, dua bir kabul çekirdeği, günah ise tövbe edilmezse azap çekirdeğidir. Dünya ekim yeridir; ahiret ise bu çekirdeklerin ağaç olup meyve vereceği ebedî bahardır.

Netice:

Küçücük bir incir tohumunu hâlden hâle geçirirken bozmayan, zamanların değişmesi içinde himaye eden, toprağın karanlığında yok olmaktan koruyan ve içinde koca incir ağacının bütün esaslarını muhafaza eden Allah; elbette yeryüzünün halifesi olan insanın amellerini ihmal etmez. Bir tohumun programını zayi etmeyen Hafız-i Hakîm, insanın ibadetini, duasını, niyetini, hizmetini, günahını ve sevabını da zayi etmez.

İncir çekirdeği toprağa düşer, kayboldu sanılır; fakat baharda ağaç olarak ortaya çıkar. İnsan ameli de dünyada küçük, gizli ve unutulmuş gibi görünür; fakat ahirette meyve olarak karşısına çıkar. **Tohumu unutmayan Allah, kulunun amelini hiç unutmaz.**